

Technika a szmog ellen

A társadalmi és gazdasági fejlődés szinte szükségszerű velejárója, hogy a körülöttünk lévő környezet károsodik. A légszennyezés sokáig bocsánatos bűnnek számított Magyarországon. Mára ez a szemlélet megváltozott, bár még mindig van mit fejlődni a témakörben. A vészhelyzetben ugyan elrendelhető a szmogriadó, de inkább arra kell törekednünk, hogy addig ne juthasson el Pécs városa. Ennek új útjait kutatták a szakemberek.

A baranyai megyeszékhelyen már többször közelítette meg a légszennyezettség értéke a kritikus határt, de drasztikus beavatkozásra eddig még nem volt szükség. Az új szisztémát egy kicsit úgy is jellemezhetnénk, mintha összevetnénk az 1800-as évek lóvontatású mentőautóit a korszerű légi mentéssel. Aki időt nyer, az életet is nyerhet!

A Dél-dunántúli Környezetvédelmi Felügyelőség (DDKÖFE) igazgatója *Tiderenczl József* a témakör avatott ismerője.

– A régi mérési és adatfeldolgozó rendszer még az 1980-as évekből maradt ránk – emlékezett vissza a mérés hőskorára a vezető. – Mára ez már elavult. Ezért kiértünk egy olyan pályázatot, melynek vívmányaként napjainkban – ez nem túlzás – szinte percre pontosan jutunk hozzá az adatokhoz.

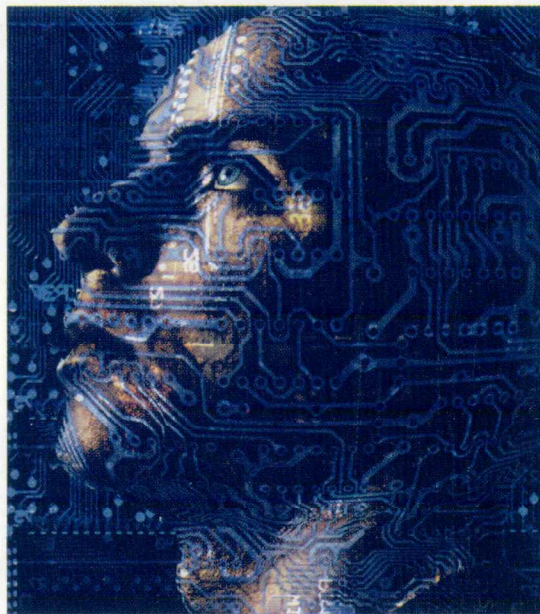
– *Milyen elvárásokat támasztottak egy korszerű értékelési és riasztási hálózattal szemben?*

– A mért eredményeknek mindenképpen megbízhatónak kell lenniük. Ropant kínos lenne olyan helyzetbe kerülni, amikor jelentést teszünk a polgármesternek a krízisről, aztán kiderül, csupán vaklárma történt. Ha viszont mégis be kell avatkozni a város életének működésébe, akkor tudnunk kell a veszélyforrást.

– *Melyek a legfőbb rizikófaktorok?*

– Az ipari üzemek által kibocsátott füst, a lakossági fűtés és főzés, a közlekedési helyzet, valamint az időjárási tényezők befolyásolják a pillanatnyi állapotot. Ebből három esetben tudunk lépni, a meteorológiai állapotok viszont vizsgálhatók, előre jelezhetők. Ennek függvényében hozhatunk taktikai és stratégiai döntéseket, amiktől a légszennyezettség csökkenhet. Mind ez persze nem független a napszaktól sem, mert mások a szabályok éjszaka, mint napközben vagy forgalmi csúcsidekben. Mos-

tantól zsebnyi számítógéppel elemzést végezhetnek a szakemberek. A mobiltelefon korában a közvetlen riasztásnak sem lehet semmi akadálya. Megrémülni persze nem kell, hiszen elsődleges cél az ellenőrzés, a

felügyelet. A korlátozások bevezetése csupán egy másik fázis.

– A DDKÖFE számára az eljárást a HP pécsi megoldásszállító partnere, az AlphaNexus Kft. és alvállalkozója, a budapesti MLU Mérnök Iroda Kft., az OPSIS magyarországi képviselője dolgozta ki. A rendszer lelke egy nagy megbízhatóságú HP-szerver és az EnviMan programcsomag egysége amely az ISDN-vonalakon keresztüli adatgyűjtésért, -tárolásért és -feldolgozásért felelős.

A rendszer által szolgáltatott adatok természetesen nem csak a mérőállomásban, hanem a DDKÖFE központjában is elérhetőek, ahonnan a minisztériumnak továbbítják azokat. A jövőben a feldolgozott adatok interneten, illetőleg köztéri kijelző képernyőkön keresztül történő közzététel is megvalósul. A kialakított rendszer in-

formatikai hátterét az OPSIS cég EnviMan programcsomagjának két alapmodulja biztosítja. Ezen egységek az említett központban folyamatosan gyűjtik, érvényesítik, ellenőrzik az online mérőállomásokról beérkező adatokat, információkat. A hatályos jogszabályokban megfogalmazott módszerek szerinti kiértékelési és adatszolgáltatási feladatok automatizálhatók a programban, mint például a napi, illetve havi jelentések, diagramok elkészítése, az adatbázisból tetszés szerinti grafikonok készítése a lakosság

informálására. Igazi különlegessége azonban az esetlegesen előforduló határérték-túllépés esetén SMS-üzenetben küldött riasztás az ügyeletes kollégának. Az ügyeletes a riasztás után a rendszerben tárolt előzményadatokhoz és a pillanatnyi mérési eredményekhez is hozzáférhet úgy, hogy HP iPAQ zseb-számítógépe segítségével a szerverhez GSM hálózaton keresztül kapcsolódva annak képernyőjét és vezérlését átveszi. Így az ügyeletes szinte bárhol adatokhoz juthat, és azok ellenőrzése után azonnal intézkedhet. A felügyelőség célkitűzései között szerepel a régió egészére kiterjedő, digitális térképen alapuló komplett légköri szennye-

ződést szimuláló-modellező modulok üzembe helyezésével a pécsi levegő minőségének hathatós felügyelete.

A rendszerhez kapcsolódik egy szintén HP iPAQ Pocket PC alapú, az Alpha Nexus Kft. által szállított magyar nyelvű Midas GISlite terepi térinformatikai és adatfelvételező megoldás is. A szoftver és az iPAQ műholdas helymeghatározó egységének segítségével a szennyező források térbeli elhelyezkedése, valamint annak leíró adatai is térképi ponthoz rögzíthetők. Ennek megvalósítása a következő nagy lépés az érvényben levő környezetvédelmi előírások kielégítésére. Távlatilag a felügyelőség munkatársa az iPAQ segítségével a helyszínen rögzítheti a szennyező forrás, illetve terület adatait és azokat gyors kommunikációs vonalon keresztül a modellező egység adatbázisának továbbíthatja.